

Lleis

Llei 46/2022, del 22 de desembre, de l'Estatut de l'Artista del Principat d'Andorra

Atès que el Consell General en la seva sessió del dia 22 de desembre del 2022 ha aprovat la següent:

Llei 46/2022, del 22 de desembre, de l'Estatut de l'Artista del Principat d'Andorra

Exposició de motius

La rellevant contribució de la labor artística al progrés socioeconòmic, ha motivat l'adopció de mesures per part d'organitzacions internacionals i de poders públics.

Aquestes mesures han estat especialment orientades al reconeixement de les peculiaritats de la situació dels autors, dels artistes i d'altres treballadors que els acompanyen en l'execució i l'explotació de les seves obres i prestacions, que obstaculitzen el seu accés en igualtat de condicions als avantatges socials i econòmics dissenyats per les polítiques públiques.

L'Organització de les Nacions Unides per a l'Educació, la Ciència i la Cultura (UNESCO per les seves sigles en anglès), de la qual el Principat d'Andorra n'és Estat membre des del 20 d'octubre del 1993, va adoptar l'any 1980, en la seva 21a reunió a Belgrad, una Recomanació relativa a la condició de l'artista, un instrument pioner en virtut del qual es van formular principis rectors i es va instar als Estats membres d'aquesta organització a fomentar mecanismes legislatius que posessin en relleu la millora de les condicions socials del col·lectiu artístic. La Declaració universal sobre diversitat cultural del 2001, i la Convenció sobre la protecció i promoció de la diversitat d'expressions culturals del 2005, constitueixen els altres principals instruments a partir dels quals la UNESCO adverteix als poders públics de la necessitat d'adoptar mesures que prenguin en consideració les notes de singularitat de la realitat professional i per tant econòmica del col·lectiu artístic.

Amb aquesta vocació, la UNESCO, en la referida Recomanació relativa a la condició de l'artista del 1980, reconeix que "(...) l'art reflexa, conserva i enriqueix la identitat cultural i el patrimoni espiritual de les diferents societats (...)", i aborda, des d'un enfocament crític, el caràcter aleatori dels ingressos dels col·lectius artístics i de les seves fluctuacions brusques, de les seves condicions laborals, de la naturalesa especial de l'obra d'art a efectes fiscals, de la duració efectiva de la carrera professional d'aquest col·lectiu i el seu impacte en el gaudi de les pensions i prestacions socials, entre altres especificitats inherents a aquest col·lectiu mereixedores totes elles d'un tractament legal específic.

En el panorama internacional, el Parlament europeu ha sigut partícip d'aquesta iniciativa internacional amb l'adopció des del 1999 de diversos informes, resolucions i estudis sobre la situació i el paper dels col·lectius artístics a la Unió Europea, com, per exemple, la Resolució del Parlament europeu del 2007 sobre l'estatut social dels artistes. Així mateix, en l'informe del Parlament europeu sobre les indústries culturals del 2003, es reconeix la necessitat d'assumir les reivindicacions del sector artístic com un escenari necessitat d'intervenció dels poders públics per a impulsar el teixit econòmic dels Estats membres, tenint en compte que "(...) les indústries culturals no podrien desenvolupar-se sense el protagonisme dels creadors (...)".

Com a part de les accions empreses, l'estudi *The status of artists in Europe*, del 2006, va constituir un pas rellevant cap a una futura actuació a nivell comunitari. En aquest sentit, a la formulació de propostes, va precedir un examen comparatiu dels models i les mesures adoptades per diversos Estats membres de la Unió Europea per a abordar la situació laboral i d'autonomia contractual, els aspectes relacionats a la seguretat social, la fiscalitat i la mobilitat transnacional dels col·lectius artístics.

Si bé la diferenciació entre els sistemes de valors i principis confirmats jurídicament en cada societat, ha determinat la necessitat de considerar les divergències entre els models i enfocaments normatius adoptats en països com França, Espanya i Portugal, el reconeixement de l'accentuada atipicitat de la situació dels col·lectius artístics forma part d'una iniciativa harmonitzada i que parteix d'una identificació homogènia de les problemàtiques corresponents.

De manera uniforme, han sigut reconeguts, com a trets identitaris de la situació dels col·lectius artístics, la discontinuïtat i intermitència extraordinàries en la percepció efectiva dels ingressos resultants de l'exercici de la labor artística, així com el normalment baix nivell d'aquests ingressos, la dedicació de llargs períodes de temps a les fases de concepció i creació d'obres i, en algunes categories d'artistes, la desvinculació professional des d'edats més primerenques a les establertes amb caràcter general per a la jubilació, així com la freqüència de situacions de pluriactivitat, entre altres.

Tots aquests elements associats, són resultat de la singularitat de la pròpia activitat artística com a labor *per se* de caràcter personalíssim, així com de la singularitat dels béns fruit de l'enginy creador. Tots aquests elements dificulten, per exemple, l'accés dels col·lectius artístics a les prestacions del sistema de seguretat social, tenint en compte que aquest s'ha articulat en atenció a pressupostos d'estabilitat en la realització d'activitats econòmiques; no obstant això, els col·lectius artístics es troben sotmesos als mateixos fets causants de la cobertura social generalment oferta. En aquest sentit, també, sense mecanismes correctors que, en virtut del principi tributari de capacitat econòmica, prenguin en consideració les diferents fonts d'ingressos i els nivells de renda dels col·lectius artístics, l'esquema normatiu en matèria fiscal no contribuiria a potenciar el gaudi equiparable de drets, sinó que més aviat agreujaria la precarietat del sector.

Aquesta Llei, la Llei de l'Estatut de l'Artista del Principat d'Andorra, és resultat d'una voluntat política unànimement orientada a dotar a l'ordenament jurídic andorrà d'un marc normatiu i institucional adequat a l'especial situació dels col·lectius artístics del país i que, al seu torn, té vocació de promoure el teixit cultural nacional com a referent d'atracció per al desenvolupament de les arts i la vida cultural en general.

Aquesta Llei es divideix en un total de dos títols, en els quals s'hi estableixen una sèrie de disposicions generals, les quals inclouen l'objecte de la Llei i les definicions a efectes de la mateixa, la creació i el funcionament de la Comissió Andorrana de Seguiment de l'Estatut de l'Artista i del Registre d'Artistes Professionals Acreditats del Principat d'Andorra, i un règim sancionador i un règim de relació laboral de caràcter especial per a artistes.

Així mateix, aquesta Llei inclou deu disposicions finals. Mitjançant la primera, es modifica la Llei 31/2018, del 6 de desembre, de relacions laborals establint un marc legal adient a les especialitats que succeeixen en les contractacions laborals d'artistes. La segona disposició final modifica la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, a l'efecte d'incloure-hi un règim de seguretat social específic per als artistes professionals acreditats, especialment ajustat a la temporalitat i intermitència de la seva activitat professional. Amb la tercera, s'autoritza el Govern per dictar les disposicions reglamentàries necessàries per desplegar i aplicar aquesta Llei, en un termini màxim de 6 mesos a comptar de la seva entrada en vigor. La quarta, encomana al Govern que, en el termini màxim de 6 mesos des de l'entrada en vigor de la Llei, presenti al Consell General el projecte de consolidació de les lleis modificades mitjançant la mateixa. La cinquena, estableix el termini de 3 mesos per a la constitució de la Comissió Andorrana de Seguiment de l'Estatut de l'Artista. La sisena, encomana al Govern que, en el termini màxim d'1 any a comptar des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, elabori un estudi relatiu a establir una cotització reduïda dels artistes professionals acreditats amb baixos ingressos i afiliats a la Caixa Andorra de Seguretat Social com a treballadors per compte propi. La setena, encomana al Govern que, en el termini màxim d'1 any a comptar des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, elabori un estudi que proposi un règim d'assegurança per superar els efectes de la intermitència de l'activitat artística i la creació d'una branca -fons- especial per als artistes i treballadors de la cultura. La vuitena, encomana al Govern que, en el termini màxim d'1 any a comptar des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, estudiï en el marc de negociació interestatal establir els mecanismes per agilitzar i facilitar la importació i l'exportació d'obra artística produïda al Principat d'Andorra així com dels instruments dels grups musicals en el marc de gires d'actuacions i concerts o d'altres eines o materials que els artistes d'altres col·lectius han d'importar o exportar per dur a terme les seves activitats. La novena, encomana al Govern que, en

el termini màxim d'1 any a comptar des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, desenvolupi en la norma que correspongui les finalitats específiques del Cens d'Artistes d'Andorra, gestionat pel ministeri d'encarregat de la cultura, així com els criteris per a la inscripció dels artistes al mateix. I, finalment, la desena indica que la Llei entrarà en vigor l'endemà de ser publicada al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Títol I. Disposicions generals

Article 1. *Objecte*

1. L'objecte d'aquesta Llei és establir un seguit de mesures per compensar la precarietat amb què es troben els artistes degut a la temporalitat i intermitència de la seva activitat professional, i la irregularitat dels ingressos que això comporta.

2. Les mesures referides a l'apartat anterior, que s'estableixen en aquesta Llei, es complementen amb altres mesures ja establertes o que es puguin establir en el futur en altres lleis o altra normativa aplicable al Principat d'Andorra, com ara en matèria de fiscalitat.

Article 2. *Definicions*

A efectes d'aquesta Llei, s'entén per:

a) "Artista":

i) Persona física que, com a element essencial en la seva vida, crea predominantment obres d'art i/o altres creacions d'entreteniment, enteses com a objectes únics elaborats emprant conceptes i tècniques creatives i/o artístiques, fent o no ús de la tecnologia, i amb una finalitat estètica i/o social;

ii) Persona física que, com a element essencial en la seva vida, representa, canta, llegeix, recita, o interpreta o executa de qualsevol altra manera obres i/o altres creacions de les referides a l'apartat i); i/o

iii) Persona física que aporta valor afegit essencial als actes de creació de les obres i/o altres creacions referides a l'apartat i) i als actes d'interpretació o execució referits a l'apartat ii), entès aquest valor afegit com la realització de prestacions que constitueixen aportacions necessàries i en tot cas de caràcter creatiu i/o artístic per a la materialització i la posterior explotació de les obres, interpretacions o execucions. A títol enunciatiu i no limitatiu, la condició d'artista d'acord amb l'anterior definició, correspon als següents professionals:

- Autors d'obres literàries
- Autors d'obres musicals o compositors
- Autors d'obres visuals
- Autors d'obres escèniques
- Directors o realitzadors d'obres o de produccions audiovisuals
- Guionistes d'obres o de produccions audiovisuals
- Directors de fotografia
- Directors i regidors d'escena
- Autors d'obres multimèdia
- Músics
- Actors
- Dobladors
- Especialistes
- Ballarins
- Acròbates
- Artistes i altres professionals del circ
- Ajudants de direcció
- Ajudants de producció
- Tècnics d'efectes especials
- Tècnics d'il·luminació
- Tècnics de so

- Tècnics d'atrezzo
- Dissenyadors de decorats
- Dissenyadors de vestuari
- Comissaris d'art
- Gestors culturals

b) "Art": concepte que fa referència a les creacions i activitats realitzades per expressar una visió sensible sobre el món, i que permeten expressar idees, emocions, percepcions i sensacions.

c) "Entreteniment": concepte que fa referència a les creacions i activitats realitzades per aportar oci a la societat.

Article 3. *Persones que es poden beneficiar de determinades disposicions d'aquesta Llei i d'altres lleis o altra normativa*

1. Només les persones físiques que reuneixen els requisits que s'estableixen a l'apartat 2 d'aquest article (en endavant, "els artistes professionals acreditats"), es poden beneficiar d'allò que preveuen determinades disposicions d'aquesta Llei així com disposicions d'altres lleis que es modifiquen mitjançant aquesta Llei o que s'estableixen en altres lleis o altra normativa aplicable al Principat d'Andorra. L'aplicació de les referides disposicions als artistes professionals acreditats, s'indica en cadascuna de les disposicions de què es tracti.

2. Per ser reconegut com artista professional acreditat, la persona física de què es tracti ha de reunir acumulativament els requisits que s'estableixen a continuació:

a) Ha de ser resident legal al Principat d'Andorra.

b) Ha de ser qualificat com a artista per la Comissió Andorrana de Seguiment de l'Estatut de l'Artista, de conformitat amb la definició d'artista recollida a l'apartat a) de l'article 2 d'aquesta Llei, tant si és un treballador per compte propi com si ho és per compte aliè, o si combina ambdues modalitats de treball. Per dur a terme aquesta qualificació, la Comissió Andorrana de Seguiment de l'Estatut de l'Artista pot sol·licitar les dades, la informació i documentació que es determinen reglamentàriament.

c) Ha d'haver acreditat a la Comissió Andorrana de Seguiment de l'Estatut de l'Artista que:

(i) no obstant la intermitència de la seva activitat professional en tant que artista, se sustenta econòmicament amb els ingressos que percep d'aquesta activitat, de conformitat amb els nivells d'ingressos que s'estableixen reglamentàriament, o

(ii) té la voluntat de sustentar-se econòmicament amb els ingressos que percep de la seva activitat professional en tant que artista, en un termini màxim de cinc anys, de conformitat amb els ingressos i la resta de requisits que s'estableixen reglamentàriament.

A efectes d'aquesta acreditació, la Comissió Andorrana de Seguiment de l'Estatut de l'Artista pot sol·licitar les dades, la informació i documentació que es determinen reglamentàriament.

d) No ha d'haver estat declarat deutor de cap administració pública ni de cap societat pública ni entitat pública o parapública o del sector públic, per resolució administrativa o judicial ferma, en els dos anys anteriors a la data de la seva sol·licitud per esdevenir artista professional acreditat.

e) Ha d'estar inscrit al Registre d'Artistes Professionals Acreditats del Principat d'Andorra.

3. Un artista professional acreditat pot desenvolupar activitats professionals complementàries a la seva activitat artística, sempre que estiguin relacionades amb aquesta, com ara, a títol enunciatiu i no limitatiu, exercir com a formadors dins l'àmbit artístic al qual es dediquen, dins l'àmbit del disseny gràfic, de l'artesania, del treball de gestió en l'àmbit artístic i en col·lectius artístics; això no obstant, s'ha de sustentar econòmicament amb els ingressos que provenen de la seva activitat professional en tant que artista, d'acord amb els nivells d'ingressos que s'estableixin reglamentàriament. El llistat d'aquestes activitats professionals complementàries s'estableix reglamentàriament.

4. Reglamentàriament es poden establir diverses categories d'artistes professionals acreditats, en funció dels nivells d'ingressos que percebin de la seva activitat professional en tant que artistes. En aquests supòsits,

el gaudi de drets per a cada categoria d'artista professional acreditat pot ser diferent, d'acord amb allò que es determina reglamentàriament o en les lleis que s'escaiguin.

Article 4. *Comissió Andorrana de Seguiment de l'Estatut de l'Artista*

1. Es crea la Comissió Andorrana de Seguiment de l'Estatut de l'Artista, que és un organisme administratiu adscrit i pressupostàriament vinculat al ministeri encarregat de la cultura.

2. La Comissió Andorrana de Seguiment de l'Estatut de l'Artista es compon dels membres següents:

- a) Dos representants del ministeri encarregat de la cultura.
- b) Un representant del ministeri encarregat de l'economia.
- c) Un representant del ministeri encarregat de les finances.
- d) Un representant del ministeri encarregat del treball.
- e) Un representant de la Caixa Andorrana de la Seguretat Social.
- f) Dos artistes independents de reconeguda trajectòria, pertanyent cadascun d'ells a cadascuna de les tres tipologies d'artista establertes a l'apartat a) de l'article 2 d'aquesta Llei.
- g) Un representant de la Societat de Gestió Col·lectiva de Drets d'Autor i Drets Veïns del Principat d'Andorra.

3. La Comissió Andorrana de Seguiment de l'Estatut de l'Artista està presidida per un dels dos representants del ministeri encarregat de la cultura, el qual, en cas d'empat en la presa de decisions, disposa de vot de qualitat.

4. El càrrec de membre de la Comissió Andorrana de Seguiment de l'Estatut de l'Artista, no és remunerat, si bé això no exclou que rebin una prestació en concepte de dietes en el cas dels membres que no formin part de l'Administració pública.

5. A les reunions de la Comissió Andorrana de Seguiment de l'Estatut de l'Artista hi poden assistir amb veu però sense vot, a proposta de qualsevol dels seus membres, altres artistes o representants d'associacions, de fundacions, d'empreses o d'altres entitats del sector privat o públic quina activitat estigui relacionada amb la cultura o l'entreteniment, sempre que no es tracti de reunions convocades per prendre les decisions relatives al compliment dels requisits establerts a l'apartat 2 de l'article 3 d'aquesta Llei o per exercir la potestat disciplinària prevista als articles 8 a 18 d'aquesta Llei.

6. Sense perjudici de l'establert als apartats anteriors i a l'article 3 d'aquesta Llei, l'organització, el funcionament, la periodicitat de les reunions i la presa de decisions de la Comissió Andorrana de Seguiment de l'Estatut de l'Artista s'estableixen reglamentàriament.

7. La Comissió Andorrana de Seguiment de l'Estatut de l'Artista presenta cada any al Govern una memòria per donar a conèixer i explicar l'execució de les seves funcions, objectius i activitats, la qual es publica per a coneixement general després de la seva presentació.

8. A banda de les funcions de la Comissió Andorrana de Seguiment de l'Estatut de l'Artista relatives a la comprovació que es compleixen els requisits establerts a l'apartat 2 de l'article 3 d'aquesta Llei, aquesta també du a terme les següents funcions:

- a) Proposar al Govern els programes i les accions que consideri pertinents per al desenvolupament de l'activitat dels artistes.
- b) Proposar l'elaboració o la modificació de normativa andorrana, i la formalització de convenis o acords internacionals, que tinguin impacte sobre els artistes o estiguin relacionats amb aquest col·lectiu.
- c) Inspeccionar i, si escau, sancionar als artistes professionals acreditats d'acord amb el previst als articles 8 a 18 d'aquesta Llei.

d) Col·laborar amb artistes o representants d'associacions, de fundacions, d'empreses o d'altres entitats del sector privat o públic quina activitat estigui relacionada amb la cultura o l'entreteniment, per al desenvolupament de l'activitat dels artistes al Principat d'Andorra.

e) Col·laborar amb les administracions públiques i amb les entitats de l'administració pública o del sector públic que apliquin les normatives que estableixen règims específics per als artistes professionals acreditats, i facilitar-los les eventuais dades, informació i documentació relativa als artistes professionals acreditats que aquestes administracions i entitats requereixin per a l'aplicació de la referida normativa.

f) En general, a més de les funcions que s'estableixen en aquesta Llei, totes les que se li puguin atribuir mitjançant altres lleis o reglamentàriament.

Article 5. *Procediment de sol·licitud per ser reconegut com artista professional acreditat prop de la Comissió Andorrana de Seguiment de l'Estatut de l'Artista*

1. La sol·licitud per ser reconegut com artista professional acreditat es fa sota demanda a la Comissió Andorrana de Seguiment de l'Estatut de l'Artista.

2. La sol·licitud es presenta per l'interessat a la Comissió Andorrana de Seguiment de l'Estatut de l'Artista de la forma establerta reglamentàriament i mitjançant la presentació del formulari oficial de sol·licitud i la documentació que es requereixi.

3. La sol·licitud és revisada per la Comissió Andorrana de Seguiment de l'Estatut de l'Artista, per tal de verificar que estigui completa i per garantir que s'hi adjunta tota la documentació requerida. En cas de mancances o d'errors esmenables, i d'acord amb l'establert reglamentàriament, la Comissió Andorrana de Seguiment de l'Estatut de l'Artista atorga un termini perquè el sol·licitant de què es tracti pugui reformular la seva sol·licitud.

4. La Comissió Andorrana de Seguiment de l'Estatut de l'Artista es reuneix amb la periodicitat que s'estableix reglamentàriament per prendre les seves decisions relatives a la concessió o no del règim d'artista professional acreditat. En cas que no hi hagi hagut cap pronunciament un cop transcorregut el termini de dos mesos més a comptar de la data d'entrada de la sol·licitud, aquesta s'entén denegada.

5. L'avaluació i la qualificació de la Comissió Andorrana de Seguiment de l'Estatut de l'Artista es du a terme en vista del compliment o no dels requisits establerts a l'apartat 2 de l'article 3 d'aquesta Llei. La qualificació s'emet per escrit i és motivada.

6. Si la qualificació de la Comissió Andorrana de Seguiment de l'Estatut de l'Artista és favorable, aquesta emet i lliura un certificat a favor del sol·licitant que li atorga la condició d'artista professional acreditat, amb el contingut establert reglamentàriament. Així mateix, la Comissió Andorrana de Seguiment de l'Estatut de l'Artista emet carnets oficials identificatius per als artistes professionals acreditats.

7. Si la qualificació és desfavorable, la Comissió Andorrana de Seguiment de l'Estatut de l'Artista informa el sol·licitant de quins són els requisits que no compleix, sense perjudici que el sol·licitant pugui interposar el corresponent recurs administratiu d'acord amb l'establert per la legislació en vigor en matèria de recursos administratius.

Article 6. *Pèrdua de la condició d'artista professional acreditat*

1. La condició d'artista professional acreditat es perd en els següents supòsits:

a) Si es tracta d'un artista professional acreditat que se sustenta econòmicament amb els ingressos que percep de la seva activitat professional en tant que artista, en cas que deixi de sustentar-se econòmicament amb els referits ingressos durant el termini establert reglamentàriament.

b) Si es tracta d'un artista professional acreditat que té la voluntat de sustentar-se econòmicament amb els ingressos que percep de la seva activitat professional en tant que artista, en cas que un cop acomplert el termini de què disposava a l'efecte no ho hagi aconseguit.

c) En cas que l'artista professional acreditat sigui declarat deutor d'una administració pública, d'una societat pública, o d'una entitat pública o parapública o del sector públic, per resolució administrativa o judicial ferma.

d) Per la renúncia de l'artista professional acreditat a aquesta condició.

e) Per la mort o la incapacitació legal de l'artista professional acreditat.

2. La Comissió Andorrana de Seguiment de l'Estatut de l'Artista té la facultat de vigilar, controlar i inspeccionar el desenvolupament dels artistes professionals acreditats, especialment a efectes de possibles supòsits de pèrdua de la condició d'artista professional acreditat. No obstant això, els artistes professionals acreditats han d'informar a la Comissió Andorrana de Seguiment de l'Estatut de l'Artista de qualsevol fet que pugui suposar la pèrdua de la seva condició d'artista professional acreditat.

Article 7. *Registre d'Artistes Professionals Acreditats del Principat d'Andorra*

1. Es crea el Registre d'Artistes Professionals Acreditats del Principat d'Andorra, que depèn del ministeri encarregat de la cultura. El Govern ha de dotar el Registre d'Artistes Professionals Acreditats del Principat d'Andorra dels mitjans necessaris per a dur a terme les seves funcions.

2. El Registre d'Artistes Professionals Acreditats del Principat d'Andorra té per objecte inscriure els artistes als quals la Comissió Andorrana de Seguiment de l'Estatut de l'Artista els hagi atorgat la condició d'artistes professionals acreditats, així com actes relatius al desenvolupament de la seva condició com a tals, com ara la pèrdua d'aquesta condició i altres actes que es determinen reglamentàriament.

3. El Registre d'Artistes Professionals Acreditats del Principat d'Andorra és de caràcter públic pel que fa a la següent informació: noms i cognoms dels artistes professionals acreditats, i dates d'altres i baixes pel que fa a la condició d'artista professional acreditat.

Pel que fa a informació diferent a la referida al paràgraf anterior, el Registre d'Artistes Professionals Acreditats del Principat d'Andorra és de caràcter privat. Això no obstant, les persones que acreditin un interès legítim per accedir-hi, poden sol·licitar al Registre d'Artistes Professionals Acreditats del Principat d'Andorra les certificacions d'aquest registre, tot de conformitat amb allò que s'estableix reglamentàriament.

4. L'estructura, l'organització i el funcionament del Registre d'Artistes Professionals Acreditats del Principat d'Andorra es regulen reglamentàriament.

Article 8. *Potestat sancionadora de la Comissió Andorrana de Seguiment de l'Estatut de l'Artista*

1. Tot incompliment de les seves obligacions per part d'un artista professional acreditat, pot donar lloc a la incoació d'un expedient sancionador i a la imposició de sancions després de la instrucció prèvia de l'expedient que escaigui.

2. L'òrgan competent per incoar i resoldre els expedients sancionadors en relació amb els artistes professionals acreditats, és el president de la Comissió Andorrana de Seguiment de l'Estatut de l'Artista. La instrucció dels expedients correspon als tècnics designats pel president de la Comissió Andorrana de Seguiment de l'Estatut de l'Artista.

Article 9. *Expedient sancionador*

1. La constatació d'una infracció d'un artista professional acreditat per part de la Comissió Andorrana de Seguiment de l'Estatut de l'Artista comporta la incoació de l'expedient sancionador corresponent per part del seu president, d'acord amb el que disposi la normativa en vigor en cada moment en matèria de procediments administratius sancionadors.

2. Contra la resolució dictada pel president de la Comissió Andorrana de Seguiment de l'Estatut de l'Artista es pot interposar recurs administratiu, d'acord amb el que disposi la normativa en vigor en cada moment en matèria de recursos administratius.

Article 10. *Infraccions*

Constitueixen infraccions dels artistes professionals acreditats l'incompliment de les obligacions que aquests tinguin de professionals amb l'establert en aquesta Llei i en els reglaments que la desenvolupen, o amb l'establert en qualsevol altra llei o reglaments que els siguin d'aplicació per raó de la seva condició d'artistes professionals acreditats.

Article 11. *Classificació de les infraccions*

Les infraccions dels artistes professionals acreditats es classifiquen en lleus, greus i molt greus.

Article 12. *Infraccions lleus*

Es consideren infraccions lleus:

L'incompliment pels artistes professionals acreditats de les obligacions que aquests tinguin de conformitat amb l'establert en aquesta Llei i en els reglaments que la desenvolupen, o amb l'establert en qualsevol altra llei o reglaments que els siguin d'aplicació per raó de la seva condició d'artistes professionals acreditats, que no constitueixin infraccions greus o molt greus de conformitat amb els següents articles.

Article 13. *Infraccions greus*

Es consideren infraccions greus:

- a) La no inscripció al Registre d'Artistes Professionals Acreditats del Principat d'Andorra de qualsevol fet que sigui d'obligada inscripció d'acord amb l'establert en aquesta Llei i en els reglaments que la desenvolupen.
- b) La comissió de dues o més infraccions de caràcter lleu en el termini de dos anys.

Article 14. *Infraccions molt greus*

Es consideren infraccions molt greus:

- a) No informar a la Comissió Andorrana de Seguiment de l'Estatut de l'Artista de qualsevol fet que pugui suposar la pèrdua de la condició d'artista professional acreditat.
- b) La comissió de dues o més infraccions de caràcter greu en el termini de dos anys.

Article 15. *Sancions*

1. Les sancions per les infraccions objecte de regulació en els articles anteriors poden ser:

- a) Amonestació, en cas d'una infracció lleu.
- b) Multa de fins a 1.000 Euros en cas d'una infracció lleu, de 1.001 Euros fins a 5.000 Euros en cas d'una infracció greu, o de 5.001 Euros fins a 10.000 Euros en cas d'una infracció molt greu.
- c) Suspensió de la condició d'artista professional acreditat per un període de fins a un any, en cas d'una infracció greu.
- d) Cancel·lació definitiva de la condició d'artista professional acreditat, en cas d'una infracció molt greu. La condició d'artista professional acreditat es pot tornar a sol·licitar un cop transcorreguts cinc anys a comptar de la data en la qual es notifica una sanció de cancel·lació definitiva d'aquesta condició.

2. Una sanció d'amonestació pot estar acompanyada d'una sanció de multa.

Article 16. *Graduació de les sancions*

Amb la finalitat de graduar les sancions, a més de les comissions o omissions que s'hagin produït, cal tenir en compte, d'acord amb el principi de proporcionalitat:

- a) La negligència o intencionalitat.
- b) Els danys i perjudicis produïts a tercers.
- c) La reincidència.

S'entén que hi ha reincidència quan en el moment de cometre la infracció la persona culpable ha estat sancionada per resolució ferma per una acció o omissió constitutiva de la mateixa infracció o per dues o més accions o omissions constitutives d'una infracció inferior. Per apreciar la reincidència només es tenen en compte les sancions per infraccions lleus imposades durant els dotze mesos anteriors, les sancions per infraccions greus imposades durant els divuit mesos anteriors i les sancions per infraccions molt greus imposades durant els vint-i-quatre mesos anteriors.

Article 17. *Prescripció de les infraccions*

1. Les infraccions prescriuen en els terminis següents:

- a) Les lleus, al cap d'un any.
- b) Les greus, al cap de dos anys.
- c) Les molt greus, al cap de tres anys.

2. L'inici d'una activitat inspectora suspèn el termini de prescripció de les infraccions.

3. El termini de prescripció de les infraccions es computa des del dia en què cessa l'acció o l'omissió sancionable.

Article 18. *Prescripció de les sancions*

Les sancions per infraccions lleus prescriuen en el termini d'un any, les greus en el termini de dos anys i les molt greus en el termini de tres anys, a comptar de la data de notificació de la resolució sancionadora esdevinguda ferma.

Títol II. Règim de relació laboral de caràcter especial per als artistes

Article 19. *Objecte*

Aquest títol té com a objecte regular la relació laboral especial dels artistes, a la qual es refereix l'article 2.b de la Llei 31/2018, del 6 de desembre, de Relacions Laborals, per així atorgar seguretat jurídica a aquest col·lectiu, amb un marc legal adient a les especialitats que succeeixen en les contractacions laborals d'artistes.

Article 20. *Àmbit d'aplicació*

1. Aquest Títol regula la relació laboral especial dels artistes, a la qual es refereix l'article 2.2.b de la Llei 31/2018, del 6 de desembre, de relacions laborals. Als efectes d'aplicació d'aquest Títol, s'entén per artistes a les persones físiques definides a l'apartat a) de l'article 2 d'aquesta Llei, no sent necessari que aquestes persones gaudeixin de la condició d'artista professional acreditat d'acord amb el previst al Títol I d'aquesta Llei. En allò que no estigui expressament regulat per aquest Títol o pactat per les parts, serà d'aplicació subsidiària allò que estableixi la legislació en matèria laboral vigent en cada moment.

2. Aquest Títol és aplicable a totes les relacions laborals de caràcter especial dels artistes que es desenvolupen al Principat d'Andorra. També és aplicable a les relacions laborals de caràcter especial dels artistes que s'inicien o es formalitzen entre empreses establertes al Principat d'Andorra i artistes quan l'objecte del treball és a l'estranger, llevat que en el contracte les parts hagin convingut l'aplicació de la llei del país estranger.

Article 21. *Contingut mínim dels contractes de treball amb artistes*

1. El contracte, sigui quina sigui la seva durada o modalitat, s'ha de formalitzar per escrit, altrament no és vàlid. El treball especialment encomanat per l'empresari a un colla o grup d'assalariats, com ara un grup musical, comporta una relació laboral bilateral i individual amb cada membre de la colla o grup.

2. El contracte ha d'establir, com a mínim:

- a) La identificació de les parts.
- b) L'objecte del contracte.
- c) La retribució acordada, amb expressió dels diferents conceptes que integren la mateixa.

- d) La durada del contracte i de l'eventual període de prova.
- e) La jornada de treball.
- f) Descansos.
- g) Vacances o acord de la seva liquidació a la quitança.

Article 22. *Contractes de treball amb menors artistes*

1. El ministeri competent en matèria de treball pot autoritzar la contractació d'artistes menors de divuit anys, sempre que aquesta contractació no suposi un perill per a la seva salut física o mental ni per a la seva formació humana i professional.

2. El contracte es formalitza mitjançant un imprès oficial que facilita el ministeri competent en matèria del treball, i el signen l'empresari i el representant legal del menor artista, o el mateix menor artista si és emancipat. També es requereix el previ consentiment del menor artista, si tingués suficient judici, i la proposta de contracte es presenta al ministeri competent en matèria de treball per a la seva aprovació, simultàniament amb els documents següents:

- a) Documents oficials que acreditin la identitat i l'edat del menor artista.
- b) Un certificat mèdic lliurat per un facultatiu autoritzat a exercir al Principat d'Andorra, que acrediti l'aptitud del menor artista per desenvolupar el treball.
- c) Si el menor artista no té la nacionalitat andorrana, l'autorització d'immigració del menor i del seu representant legal.
- d) Un document amb la descripció detallada del treball a desenvolupar pel menor artista i la seva durada, incloent la jornada de treball amb el detall dels seus horaris.

Els menors artistes als quals es refereix aquest article, s'han de sotmetre a un examen mèdic d'un facultatiu autoritzat a exercir al Principat d'Andorra, amb una freqüència mínima anual. L'empresa ha de mantenir arxivats els certificats mèdics a disposició del ministeri competent en matèria de treball, durant un període de tres anys.

3. El ministeri competent en matèria de treball ha de procedir a les comprovacions escaients abans d'aprovar el contracte al qual es refereix l'apartat anterior, i pot sol·licitar la informació i documentació complementària que es considerin necessàries per assegurar-se que els ritmes biològics del menor queden garantits mitjançant un temps de descans prudencial entre les activitats desenvolupades, així com també que es respecten les seves activitats escolars.

4. El ministeri competent en matèria de treball pot revocar l'autorització concedida per a la formalització d'un contracte dels referits en aquest article en aquells supòsits en què es constati qualsevol violació dels drets del menor que s'escaigui.

Article 23. *Període de prova*

1. En cas que en els contractes de treball amb artistes es pacti un període de prova, aquest s'ha de fer constar al contracte, sigui quina sigui la seva durada o la modalitat. La durada del període de prova no pot excedir de cinc dies en els contractes de durada no superior a dos mesos, de deu dies en els de durada no superior a sis mesos, i de quinze dies en els restants.

2. En tot el no regulat, el període de prova es regeix pel que es disposa a la legislació en matèria laboral vigent en cada moment.

Article 24. *Duració i modalitats de la contractació*

1. Les modalitats de la contractació per als contractes de treball amb artistes, poden ser les mateixes que les previstes en la legislació laboral vigent en cada moment, podent-se celebrar contractes de durada indefinida o determinada.

2. En aquells supòsits en que s'estableixi una duració determinada, aquesta podrà ser establerta per un temps cert o bé per una obra concreta. Per obra concreta s'entén, a títol enunciatiu però no limitatiu, una o diverses actuacions, una temporada o l'enregistrament d'una obra audiovisual.

3. Les parts poden acordar pròrrogues successives dels contractes de durada determinada, tret que s'in-corregués en frau de llei.

Article 25. Salari

1. En els contractes de treball amb artistes, tenen la consideració de salari totes les percepcions que compo-ninguin la remuneració que l'empresa satisfà a la persona assalariada com a contraprestació dels seus serveis, en les modalitats i la quantia pactada en conveni col·lectiu o en el contracte de treball, que en cap cas pot ser inferior al salari mínim interprofessional vigent en cada moment.

2. També tenen la consideració de salari els complements, les primes, les gratificacions i les altres remun-eracions, en metàl·lic o en espècie, llevat de les liberalitats de l'empresa.

3. El salari global està integrat pel salari fix i el salari variable.

Article 26. Jornada

1. En els contractes de treball amb artistes, la jornada de treball comprèn la prestació efectiva de l'activitat artística per part de la persona treballadora i el temps durant el qual aquesta persona resta sota les direc-trius de l'empresa, com ara, a títol enunciatiu però no limitatiu, el temps emprat en assajos, execucions, pre i post producció, o activitats de promoció o divulgació.

2. Resta totalment prohibida l'obligatorietat per part de la persona treballadora de dur a terme assajos gratuïts.

3. Per conveni col·lectiu o en el contracte de treball s'ha d'establir la durada i distribució de la jornada de treball, que en cas que no s'estableixi res específic ha de respectar l'establert per la legislació en matèria laboral vigent en cada moment. Això no obstant, llevat que s'acordi el contrari entre les parts, en la de-terminació de la jornada laboral l'empresa pot establir un o més descansos o un règim de treball flexible adequat a l'especificitat de l'espectacle, esdeveniment o altra activitat.

4. En aquells supòsits en que existeixin desplaçaments, s'ha d'establir el seu règim en el conveni col·lectiu o mitjançant pacte entre les parts.

Article 27. Descansos i vacances

1. En els contractes de treball amb artistes, la persona treballadora té dret, com a mínim i en tots els casos, a una jornada completa de descans setmanal, que és obligatòria i irrenunciable.

2. En aquells supòsits en que la persona treballadora no pugui gaudir de les festes incloses al calendari laboral, per desenvolupar-se en aquestes festes la seva activitat professional artística, el descans setmanal es trasllada a un altre dia dins de la setmana o del període més ampli que s'acordi per conveni col·lectiu o mitjançant pacte entre les parts.

3. La persona treballadora té dret a gaudir d'unes vacances anuals remunerades d'un mínim de trenta dies naturals per any, o bé d'un nombre inferior de dies calculats de forma proporcional al temps treballat en cas que el treball efectiu hagi estat inferior a l'any. Per acord o conveni col·lectiu, o si ho pacten l'empresa i la persona treballadora, es poden substituir els trenta dies naturals per any per vint-i-dos dies laborables per any, o bé pel nombre de dies proporcionals al temps treballat en cas que el treball efectiu hagi estat inferior a l'any.

4. En els contractes de durada determinada d'una durada màxima de sis mesos, es pot pactar que les va-cances es retribuïran en la quitança al moment de la finalització de la relació laboral. Igualment, en aquests supòsits es pot pactar que les vacances es retribuïran de forma mensual i prorratejada.

Disposicions finals

Disposició final primera. Modificació de la Llei 31/2018, del 6 de desembre, de relacions laborals

1. Es modifica l'article 2 de la Llei 31/2018, del 6 de desembre, de relacions laborals, el qual queda redactat com segueix:

"Article 2. Exclusions

1. Queden exclosos de la regulació d'aquesta Llei:

- a) El personal de l'Administració pública d'acord amb la Llei de la funció pública i quan, a l'empara d'una llei, la relació laboral es regula per normes administratives o estatutàries.
- b) El treball amistós quan es realitzi de forma esporàdica, sense retribució i, en tot cas, per una durada inferior a dos dies laborables.
- c) Els treballs familiars, excepte si es demostra la condició d'assalariats de les persones que els duen a terme. A l'efecte d'aquesta Llei es consideren familiars el cònjuge, la persona unida per una situació legal o de fet equivalent, els descendents, els ascendents i els altres parents per consanguinitat, afinitat o adopció fins al segon grau inclòs. En tot cas, als treballs familiars realitzats per menors els són aplicables els articles 21 i 23.
- d) El treball gratuït al servei de la comunitat, anomenat de voluntariat social, i els treballs de bon veïnatge.
- e) L'activitat que es limiti al sol fet d'exercir el càrrec d'administrador o de membre del Consell d'Administració o dels òrgans directius d'una societat, realitzant únicament tasques inherents al càrrec, llevat que s'indiqui expressament el contrari.
- f) El treball dels pastors i els contractes de parceria.
- g) El contracte de pràctiques formatives no remunerades.

2. Es consideren relacions laborals de caràcter especial, regulades per aquesta Llei amb caràcter subsidiari, en allò que no estigui expressament regulat per la legislació especial o pactat per les parts:

- a) Les dels penats en les institucions penitenciàries.
- b) Les dels artistes.
- c) Les dels esportistes professionals.
- d) Qualsevol altre treball que sigui declarat expressament com a relació laboral de caràcter especial per una llei.

En tots els supòsits assenyalats en els apartats anterior, la regulació d'aquestes relacions laborals respectarà els drets bàsics reconeguts per la Constitució.

3. Es consideren relacions laborals d'inclusió sociolaboral, regulades als articles 25 i 26 d'aquesta Llei:

- a) Les dels usuaris del Programa d'inclusió sociolaboral del Govern, mentre estiguin donats d'alta com a assalariats del Programa.
- b) Les dels assalariats amb discapacitat, que treballin com a usuaris d'algun dels programes d'inclusió laboral que es desenvolupin en el marc de la Llei de garantia dels drets de les persones amb discapacitat.

4. Tenen també la consideració de relacions laborals de caràcter especial, únicament pel que fa referència als aspectes relatius a la determinació de la jornada diària i setmanal de treball i a la planificació horària, la dels monitors de les escoles d'esquí, que han de gaudir almenys d'una jornada completa de descans setmanal, la qual és obligatòria i irrenunciable. No obstant això, ateses les peculiaritats del sector, aquesta jornada de descans es pot traslladar a la setmana anterior o posterior de manera que s'asseguri, en tots els casos, que cada període de dos setmanes es gaudeix almenys de dos jornades completes de descans."

2. Es modifica l'article 23 de la Llei 31/2018, del 6 de desembre, de relacions laborals, el qual queda redactat com segueix:

"Article 23. Treballs prohibits i excepcions per als menors

1. Resta prohibit als menors de divuit anys treballar durant la nit, entenent-se per nit el període comprès entre les 22 hores i les 6 hores de l'endemà.

S'exceptuen de la prohibició els contractes amb menors artistes, en els supòsits en què l'activitat o el treball s'hagi de dur a terme a la nit, sempre que aquesta circumstància consti al contracte de treball autoritzat pel ministeri competent en matèria de treball, de conformitat amb allò que s'estableix a l'article 22 de la Llei de l'Estatut de l'Artista del Principat d'Andorra.

2. En tot cas, queda absolutament prohibit, sense excepció, que els menors de divuit anys facin hores extraordinàries.

3. Resten prohibits als menors de divuit anys els treballs perillosos. Es consideren perillosos els treballs:

- a) Que superin objectivament les seves capacitats físiques o psicològiques.
- b) Que presentin riscos d'accident que es consideri que no poden identificar o prevenir per la manca de consciència respecte de la seguretat o per la manca d'experiència o de formació pròpia dels joves.
- c) I, en general, tots els treballs enumerats a l'annex I de la Llei de la seguretat i la salut en el treball.

S'exceptuen de la prohibició els contractes d'aprenentatge formalitzats amb menors, en els supòsits en què l'activitat o el treball sigui imprescindible per a l'adquisició dels coneixements o la formació específica d'un ofici o una professió i en què el menor, sota la vigilància especial de l'empresa pel que fa a la seguretat i la salut, a més d'adquirir els coneixements de l'ofici o professió, aprengui a identificar els riscos i a prendre mesures de prevenció."

Disposició final segona. Modificació de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social

1. S'addiciona un apartat m) a l'article 219 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, el qual queda redactat com segueix:

"Article 219. Tipus

Són règims especials els corresponents a les persones següents

(...)

- m) Les persones que ostenten la condició d'artista professional acreditat de conformitat amb l'establert a la Llei de l'Estatut de l'Artista del Principat d'Andorra."

2. S'addiciona un article 225 bis a la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, el qual queda redactat com segueix:

"Article 225 bis. Persones que ostenten la condició d'artista professional acreditat

1. Es troben inclosos dins d'aquest règim especial els afiliats que ostenten la condició d'artista professional acreditat de conformitat amb l'establert a la Llei de l'Estatut de l'Artista del Principat d'Andorra, que així ho han informat a la seva sol·licitud d'alta al sistema de seguretat social.

2. Les persones incloses en el règim especial regulat en aquest article han de sol·licitar la baixa al sistema de seguretat social, pel que fa a la seva condició d'artista professional acreditat, dins dels tres dies hàbils següents a la data de la inscripció registral, al Registre d'Artistes Professionals Acreditats del Principat d'Andorra, corresponent a la pèrdua de la seva condició d'artista professional acreditat d'acord amb l'establert a la Llei de l'Estatut de l'Artista del Principat d'Andorra.

3. Sense perjudici de l'aplicació dels requisits exigits conforme als apartats anteriors, a les persones incloses en el règim especial regulat en aquest article els són aplicables, en allò que no s'oposin a l'establert en aquest article, les normes generals establertes en aquesta Llei respecte a, entre altres, la forma, el terme i els efectes de les sol·licituds d'altres, baixes i variacions de dades, i les cotitzacions i prestacions, segons es tracti de persones assalariades o de persones que realitzen una activitat econòmica per compte propi.

4. La inclusió en el règim especial regulat en aquest article dona dret a gaudir, amb les especialitats aquí previstes, de les prestacions de maternitat, paternitat i risc durant l'embaràs, d'incapacitat temporal derivada d'accident no laboral o malaltia comuna, i de jubilació. Sense perjudici de l'anterior, les persones incloses en aquest règim especial poden ser beneficiàries de les restants prestacions de la branca general quan compleixen els requisits generals exigits per a això.

5. Prestació de maternitat, paternitat i risc durant l'embaràs.

Aquestes persones, tenen dret a gaudir de les prestacions econòmiques per maternitat, paternitat i risc durant l'embaràs sempre que hagin estat d'alta al sistema de la seguretat social amb una antelació mínima de sis mesos, i que hagin cotitzat almenys tres mesos, no necessàriament de manera continuada, dins del període de deu mesos anteriors al part o a l'arribada efectiva de l'infant a la família en cas d'adopció o a la data en la qual comença el període de descans degut a la situació de risc durant l'embaràs.

6. Prestació d'incapacitat temporal derivada d'accident no laboral o malaltia comuna

Aquestes persones, tenen dret a gaudir de les prestacions econòmiques per incapacitat temporal derivada d'accident no laboral o malaltia comuna sempre que hagin estat d'alta al sistema de la seguretat social amb una antelació mínima de sis mesos, i que hagin cotitzat almenys tres mesos, no necessàriament de manera continuada, durant els següents períodes:

a) Quaranta-cinc dies de cotització dins del període de sis mesos anteriors a la data del fet causant.

b) Noranta dies de cotització dins el període del vint-quatre mesos anteriors a la data del fet causant.

7. Quan una pensió de jubilació anticipada hagi estat sol·licitada amb la finalitat d'iniciar una activitat professional artística, treballant com a assalariada o per compte propi, amb l'ostentació de la condició d'artista professional acreditat, el pagament de la pensió de jubilació anticipada s'entén compatible amb l'activitat professional artística que es dugui a terme.

En aquests supòsits, la pèrdua de la condició d'artista professional acreditat de conformitat amb l'establert a la Llei de l'Estatut de l'Artista del Principat d'Andorra, és causa immediata de suspensió de la pensió per jubilació anticipada.”.

3. Es modifica l'apartat 1 de l'article 202 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, el qual queda redactat com segueix:

“Article 202. Pensió de jubilació abans dels seixanta-cinc anys o pensió de jubilació anticipada

1. La persona assegurada que ha complert seixanta-un anys, que té cotitzades més de quatre-centes vuitanta mensualitats i que no treballa com a assalariada ni per compte propi, pot fer valer els seus drets a la jubilació. No es considera que una persona que rep una pensió de jubilació anticipada treballa com a assalariada o per compte propi en cas que aquesta persona percebi regalies o altres remuneracions provinents de cessions o llicències de drets d'autor o de drets veïns als drets d'autor.”.

Disposició final tercera. Habilitació per al desenvolupament reglamentari

S'autoritza el Govern per dictar les disposicions reglamentàries necessàries per desplegar i aplicar aquesta Llei, en un termini màxim de sis mesos des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei.

Disposició final quarta. Habilitació per a la consolidació de textos

S'encomana al Govern, en els termes previstos a l'article 116 del Reglament del Consell General, de 7 de febrer del 2019, que en el termini màxim de sis mesos des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei presenti al

Consell General el projecte de consolidació de les lleis modificades mitjançant aquesta Llei, és a dir la Llei 31/2018, del 6 de desembre, de relacions laborals i la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social.

Disposició final cinquena. Constitució de la Comissió Andorrana de Seguiment de l'Estatut de l'Artista

La constitució de la Comissió Andorrana de Seguiment de l'Estatut de l'Artista segons la composició prevista a l'article 4 d'aquesta Llei ha d'efectuar-se en el termini màxim de tres mesos des de la data d'entrada en vigor d'aquesta Llei. A aquest efecte, una vegada rebuts tots els nomenaments, la persona encarregada de la secretaria general del Govern ha de convocar la primera sessió constitutiva de la Comissió Andorrana de Seguiment de l'Estatut de l'Artista. L'acta de constitució s'ha de publicar al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Disposició final sisena

S'encomana al Govern que, en el termini màxim d'1 any a comptar des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, elabori un estudi relatiu a establir una cotització reduïda dels artistes professionals acreditats amb baixos ingressos i afiliats a la Caixa Andorra de Seguretat Social com a treballadors per compte propi.

Disposició final setena

S'encomana al Govern que, en el termini màxim d'1 any a comptar des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, elabori un estudi que proposi un règim d'assegurança per superar els efectes de la intermitència de l'activitat artística i la creació d'una branca -fons- especial per als artistes i treballadors de la cultura.

Disposició final vuitena

S'encomana al Govern que, en el termini màxim d'1 any a comptar des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, estudiï en el marc de negociació interestatal establir els mecanismes per agilitzar i facilitar la importació i l'exportació d'obra artística produïda al Principat d'Andorra així com dels instruments dels grups musicals en el marc de gires d'actuacions i concerts o d'altres eines o materials que els artistes d'altres col·lectius, com ara els que es dediquen a la producció audiovisual, han d'importar o exportar per dur a terme les seves activitats.

Disposició final novena

S'encomana al Govern que, en el termini màxim d'1 any a comptar des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, desenvolupi en la norma que correspongui les finalitats específiques del Cens d'Artistes d'Andorra, gestionat pel ministeri d'encarregat de la cultura, així com els criteris per a la inscripció dels artistes al mateix i altres qüestions relatives al seu funcionament.

Disposició final desena. Entrada en vigor

Aquesta Llei entrarà en vigor l'endemà de ser publicada al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Casa de la Vall, 22 de desembre del 2022

Roser Suñé Pascuet
Síndica General

Nosaltres els coprínceps la sancionem i promulguem i n'ordenem la publicació en el *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Joan Enric Vives Sicília
Bisbe d'Urgell
Copríncep d'Andorra

Emmanuel Macron
President de la República Francesa
Copríncep d'Andorra